

Десанка Максимовић

БАЈКА О КРАТКОВЕЧНОЈ

КАКО ЈЕ НАСТАЛА БАЈКА КОЈУ ИМАТЕ У ОВОЈ КЊИЗИ

Родила сам се у селу Рабровици у Србији, земљи пуној река и лептира, земљи која обилује ливадама и инсектима. Детињство сам провела слободно, у природи. И основну школу сам свршила у селу, Бранковини, која је негде тамо где почињу поцерска брда. Школа, у којој сам и становала, налазила ми се уза сам поток, близу шуме, близу дуга, громава и ветрова.

Нисам из природописа учила ни о кртици, ни о веверици и ровцу, ни пчели и свиленој буби. Та створења су била моји први суседи и моје играчке. Пре него што сам завирила ма у који уџбеник, избројала сам гундељу ноге, јежу бодље, завирила сам у лисичју јаму, сретала зеца и јазавца, ходала по стрњици са гавранима и вранама, пратила лет копца под небом. Пажњу деце у граду заустављају играчке по излозима, та мала чуда технике, а ја сам се ходајући пољем заустављала крај природних чуда и лепота. Мене је опчињавао вилин коњиц, његови оштри покрети као у навијене играчке, мене је радовало лежење пилића и њихова боја слична боји јагорчевине, чудила сам се висини мравињака и сићушности његових неимара, дивила сам се геометријској правилности окаца у саћу која се једва постигне и на геометријским сликама. Знала сам још пре него што сам пошла у школу да према лету ласте и гласу гаталинке одредим какво ће бити време. Знала сам да ждралови у небу наговештавају почетак јесени и да иза дивљих гусака долазе снегови.

Можда се *Бајка о Кратковечној* зачала још тада, у мом детињству, док сам крај потока посматрала беле лептире како се у игри надмећу са вилиним коњицима који су муњевито излетели из грања нагнутог над дремљиви вир. Можда кад сам први пут чула да лептирица водени цвет живи само један једини дан, за које време и одрасте, и цвета, и остави потомство.

Много научних истина личи на необичну причу и привлачи песничко срце и машту. За мене је увек као бајка била чињеница да од гусенице постаје лептир, да инсект може прести свилу лепше него икаква преља или творница, да светлост звезде месецима и годинама путује до нас, те се деси да се звезда и угаси, а последњи зраци с ње отргнути нису још стигли до земље. Песнику збиља не треба много да од овога створи занимљиву причу, или бар лепо поређење. Тако је песник Милан Ракић упоредио Симонидине ископане, мртве очи са угашеним звездама, јер му се чинило да га те очи и мртве гледају, као што се човеку причињава да види светлост звезда које више не сијају. Тако сам ја чињеницу да водени цвет у току свога кратког живота нити једе нити пије, обузет једино љубавном чежњом и опсењен светлошћу, претворила у бајку. Да бих истакла како ово чудно биће може да живи само о љубави, довела сам га на гозбу инсеката који изобилују вољом за јело, изложила сам га њиховом чуђењу; а да бих осветлила безазленост и беспомоћност тога бића, нашла сам му међу кукцима наставнике за физику, математику, земљопис. Претворила сам га у девојку сањалицу и нашла јој заштитнике.

За све ствари на свету треба припреме. Да би се изучавала математика, морају се најпре научити бројке и основне рачунске радње. Да би неко постао космонаут, мора проћи кроз школу која

прилагођава човека за боравак на великим висинама. Да би се могло уживати у бајкама којима је у основи неко чудо природе, мора се бити пријатељ немушних бића која се сретају по шумама и пољима, мора се знати ћуд ветрова и ћуд вода, мора се волети црв и мрав и попац и јеленак. Мора се бити раноранилац, заљубљен у боје, у сунчану светлост, морају се знати основне чињенице из природних наука. Не сме се припадати онима који идући кроз шуму виде једино да је зелена, који не примећују да је лист букве гладак а лист граба згужван, да је стабло храста црно а буквино да је сивобело, онима који не разликују јавор од платана или клена, а јасен од багрема. Не сме се припадати онима који сматрају да је на земљи човек најважније биће, или најсложеније. Мора се знати да и у немуштом свету владају општи не само физички него и морални закони, који би се, ако се то коме више допада, могли назвати и равнотежом у природи.

Да би се уживало у *Бајки о Кратковечној*, мора се најпре прошетати више пута крај потока где бораве водени цветови и вилини коњици, мора се присуствовати њиховом свадбеном лету, мора се бар двадесетак пута разгрнути ливада и завирити ко све живи у трави, мора се исто толико пута држати бубамара на длану и пребројати тачкице на њеним крилима, мора се спријатељити са попцима и испитати где и како они живе, мора се умети погодити отпрве ко је попац а ко је трчуљак, мора се застати приликом сваке шетње шумом крај паукове мреже и посматрати његов стрпљиви, уметнички посао, мора се посматрати више пута рађање дуге и њено настајање, мора се определити за коју се боју навија, мора се умети разликовати јужњак од северца и источњака, мора се уживати у њиховој борби као у борби између два фудбалска тима,

мора се бар толико знати математика да се брзо може срачунати коликом раздобљу људског века одговара један минут живота воденог цвета. Мора се мало прелистати зоологија и завирити мало у цртеже у физици.

Остављам вас сад насамо с Кратковечном, с њеним пријатељима и непријатељима. Идите на ливадски бал и ангажујте је за једну игру. Присуствујте њеним часовима физике и математике. Позовите је на ручак, али уместо јела и пића набавите мирисе којима бисте је угостили. Помозите попцима да умесе колачиће за њену свадбу. Суделујте на конкурс за њену свадбену песму. Понудите се за гласника који ће однети вест вилином коњицу да га она нестрпљиво чека. Постојте замишљени над виром који ће бити и њен гроб и колевка њеног потомства.

Ако вам се ова бајка буде свидела, прочитајте је и каквом лептиру и бубамари, попцу или трчуљку или своме наставнику природних наука, јер ја сам ову књигу писала за сва створења која дишу, воле, гледају, трче, радују се и тугују.

ПИШЧЕВА МОЛИТВА НА ЗАРАВНИ

Ходала сам једном по Заравни са неколико девојчица и дечака. Било је летње јутро, ишли смо покрај реке над којом су се дизали вилини коњици. Скакавци и паукове мреже пресецали су нам сваки час пут. Сунце нас је грејало, сад у лице, сад у потиљак. А деца су много питала. Једно је хтело знати разумем ли шта говори трава кад је послушкujem, друго знам ли куд иду вилини коњици кад им довикујем: срећан пут, треће јесам ли кагод јела хлечкиће попаца кад их питам где су им хлечарнице, четврто да ли збиља умем и ја да плетем мреже кад сам пауку у жбуну рекла да ћу доћи да му помогнем, пето да ли доиста лептири знају цртати кад сам онога жутог звала да ми илуструје бајку о Заравни, шесто шта се види у барицама кад се стално над њих нагињем.

Почела сам се молити природи око себе да ми помогне одговорити, а да деци буде схватљиво, на сва њина питања:

„Барице светла у стопи и копитанцу зверке, рекла сам, помози ми да у твоје огледало ухватим свет и да умеднем лепо испричати шта сам видела!

Позајмите ми, сунцокрети, очи, да бих у сунце могла правце гледати и после описати како је бубама и цвећу кад у њега нетремице гледају!

Водени цветови, причајте ми о своме животу, објасните ми зашто такво име носите да бих ја могла после деци бајку о вама испричати!

Ветре, што станујеш у ливади, тумачи ми шта говори трава да бих после ја другима протумачила!

Попци, водите ме до својих пепелишта да видим како хлеб месите, водите ме у воденице где брашно мељете!

Гундељу, мој стари познаниче, иди преда мном кроз богазе трава и причај ми шта видиш својим шестоструким очима!

Помозите ми, пауци, да исплетем бајку прозачну као ваше мреже, а којом ћу као и ви мрежама уловити и небо и земљу, и воду и облаке!

Лептире, што вечно описујеш кругове по небу, помози ми да нађем лептира или девојчицу који би умели да нацртају бића и догађаје из бајке о Заравни!“

ОМЛАДИНИ ИСПОД ТРИ ДАНА ЗАБРАЊЕНО

У ливади крај реке бубе су у рано јутро приредиле игранку под маскама. ,Пред вратницама су стајала два зрикавца и стално изговарала: „Омладини испод три дана забрањено“, јер иако знају многа знања нама непозната, кукци не умеју да пишу па нису могли истаћи објаве. Поред зрикаваца стајале су још две бубе важна изгледа, у црним оклопима, утегнуте у струку; оне су имале дужност да на игранку не пуштају премлада створења, не што би старији имали неких тајни пред децом, већ да им се око ногу не мотају, не запиткују, да не завирују ко је под каквом маском.

Још са првим сунчевим зраком појавило се десет танушних кукаца високих ногу па се чинило да су дојахали а не допешачили. Оне две бубе на улазу су их одмах замолиле да покажу крилца јер се по њима код неких одређивала старост.

– Пролази! Пролази! Пролази! – изговорила је прва буба-вратар девет пута, а кад отвори крилце последњи, десети кукац, она рече строго: – Ти не можеш унутра, тек ти је дан и по живота!

Стао се најмлађи дугоноги кукац праћати, бунити, али му ништа није помогло, друга буба-вратар га је склонила, јер су већ пристизали остали играчи па их је требало легитимисати, то јест погледати им криоца или чланке на ногама ако су били без крила. Пропуштени су брзо претрчавали ледину одређену за играње и ишли право према музици: зрикавцима у зеленим доламама, пољским цврчцима, трубачима и зрикавцима који су се тек

смештали у трави и онако без реда цигуљали да пробају гудала и свирале.

Сваких неколико часака стизали су нови играчи у све необичнијим и све смешнијим костимима. Неки су у струку били толико утегнути да се чинило да им је грудни кош са трбушном дупљом везан само једним кончићем. Неки су били на високим штулама, а бркове прилепили трипут веће него што су били они сами. Једноме су били тако велики да су му око тела описивали круг. Неки су у зубима држали мале виле, а некима се тур завршавао дугим танушним кончићем, па су морали врло обазриво корачати да их ко не очепи и не откине га. Било је смешних бубица налик на грабуље или покретне осмоножне клупице, и других дебељушних, округластих као углачане шарене ђинђуве, затим буба налик на буздованчиће, на макове чауре.

Нагрнуле су ускоро и лептирице у дивним хаљинама дугиних боја, крупних жућкастих очију са црним зеницама. Неке су се целе провиделе кроз танушне хаљинице; код неких су опет доње кратке сукње биле модре и жуте боје, а преко њих су падале горње, дуге и прозачне. Неке четири сестре биле су у хаљинама као перје пиргавих кокошака, а њихове другарице су имале сукње опшивене крестицама и месецима разних боја. Две-три су око струка биле закићене белим ћубама налик на круне зрелог маслачка. Било је ту хаљина боје и облика лишћа, и костима налик на ношњу лептирица из Индије и Африке: врло живих боја и са крупним шарама. И свака лептирица је имала преко лица маску одакле су вириле само очице и врх носа. То је будило велику радозналост, нагађало се ко је ко само по покретима, гласу или каквој ситници у одевању: неко је

имао обичај да носи прстење или оброче у ушима или гривне и на ногама и рукама.

Међу последњима су стигле три свилопреље. Још издалека су шуштале свилом и светлуцале златним и сребрнaстим шљокицама. Оне су се чиниле здраве, тутушкасте и играчи са ледине већ су на њих извиривали.

– Пролази! Пролази! – изговори двапут вратарка а онда замуцкујући, додаде, збуњена умиљатошћу треће свилопреље: – Жалим, ти немаш још три пуна дана!

Утом су се оне две пропуштене осврнуле, углас се бунећи:

– Ми смо њене тетке! Ми за њу одговарамо. Она ће за један само час навршити три дана. Погледајте јој боље у крила!

Како су бубе на вратима остале непоколебљиве, тетке свилопреље изјаве да онда неће ни оне остати на игранци. Око врата се искупе играчи, музиканти и како им се најмлађа свилопреља свидела, навале на важне бубе да је пропусте кад је већ у питању само један час до пунолетности. Захваљујући томе, и непунлетна лептирица прође и измеша се са осталим свечано одевеним играчима, још узбуђена од догађаја пред вратима. Неки кукац несташног изгледа говорио је друговима одвећ гласно да би га и она чула:

– Ја не бих враћао играчице испод три дана, него све оне које су их пре неколико часова навршиле.

После овога је замоли да са њим игра, а за њиме је опколи цела чета играча, а она је, збуњена, редом обећавала свакоме по игру кад почне музика свирати.

На улазу се, међутим, чуло:

– Пролази, пуних десет дана!

Ушла је лептирица по чијим се покретима видело да је љута што јој вратарка тако гласно пребројава дане. Брзо се помешала са ројевима других играчица које су је са радозналошћу одмериле. Оне су, чини се, једна другу и под маском познавале јер су се сваки час чуле разне подсмешљиве примедбе о оделу и старости. Разговоре је прекинуо висок танак кукац зелених скутова који је отворио игранку. Пришао је лептирици у хаљини сличној прозору с безброј оканаца неправилног облика и с њом неколико пута облетео ливаду. После њега су се и остали дигли у игру па је настало опште комешање и шаренило.

Било је ту и створова који нису волели да играју, старих гусеница обучених у свилу извезену ђинђувама, кукаца сурлаша налик на мишеве, неких неспретних средовечних буба тврдокрилаца, бића која су тек била оздравила какве болести, трчуљака који су ишчашили ногу, инсеката што су сматрали да им је прошло време за игру. Да је какав пастир седамдесетогодишњак туда прошао, смешно би му било да их чује како се вајкају:

– Прође живот, мој суседе: навршио сам данас двадесет и девет дана.

– Нисам ти ни ја млађи, зеленко, данас у зору сам напунио двадесет и осам. И кад помислиш да је од њих двадесет и осам седам прошло у киши, шта ми је остало?

Сав је тај свет живео кратко: по једну годину или једно лето или само једно пролеће, и отимао је што је могао више од живота.

Јуришао је у сунчане зраке, у цветове, у мирисе. Залетао се високо у зрак и описивао тамо кругове, вијугаве путањице, вртео се око себе, спуштао стрмоглавце у траву, гњурао у грање, надлетао над воду да се расхлади и опет пео у правцу сунца.

И управо кад је игра била у највећем жеку, кад је најмлађа свилопреља одиграла стоту игру, однекуд са реке, као да ниче из самог вира, диже се облак прозрних лептирица и лептира и заковитла над пољаном. Сви остали су престали играти гледајући те прозирне створове, који се ниједног трена нису одмарали, нису прилазили цвећу да се напију мириса, као да им се журило више него икојем створу на свету. Уто се пронесе глас кроз пољану:

– То је водено цвеће: лептирице и лептири који излећу из воде и живе само један дан на овом свету.

– Само један дан! Само један дан! – ишао је зачуђени шапат од цвета до цвета.

Кукци са сјаним оклопима похрлише да их позову у игру, али та ваздушаста бића се и не окретоше на њих. Она су се, као каква бела леса, држала загрљено док се, заморена летом, понека не би отргла и пала на глатку површину воде и ту тонула.

После мало времена спусти се пред вратнице ливаде мајушно снежно створење и замоли да уђе.

– Покажи крилца! Кад дошљакиња, спуштајући се на влат траве, усправи као дашак лака криоца, бубе повичу зачуђено:

– Па теби нема ни пола часа живота! Не можеш унутра.

Тада сићушно биће бризну у плач преклињући да је пусте и брзо сакрију, обећаваши да ће им касније објаснити у чему је ствар. Видећи да није дошла на игранку већ бежи од некога, вратарке је пусте. Свирка је наједном престала и сви се начетили око нежне дошљакиње жељни да дознају ко је и од кога се крије, али како она од узбуђења није могла много говорити и само молила да је што пре сакрију, предаду је бубамари да је води у цвет зевалице, који се као кутијица чврсто затварао.

– Како се зовеш? – упита је бубамара када су се нашле саме.

– Кратковечна – одговори глас тих као шум траве и још тиши.

– Зашто тако чудно име носиш?

– На земљи остајем само један дан, само један непун дан.

– Кратковечна! Кратковечна! – разлеже се дозивање над ливадом и њих две опазе како се од реке ближи неколико брзих вилиних коњица.

– Кратковечна! – викали су опет они. – Отац те позива да се вратиш. За неколико часака треба да се обаве заруке између тебе и сина старешине вилиних коњица.

На те речи дошљакиња уздрхта и сакри се што је дубље могла у зевалицу, а бубамара рашири крила и остаде испред цвета све док вилини коњици нису отишли на други крај ливаде. За све то време Кратковечна је шаптала:

– Не дај ме! Не дај ме!

Бубамари, или Црвеној Капљици, како је назва нежно биће излетело из воде које ничему на ливади није знало уобичајено име, сажали се на своју штићеницу и зарече се да ће бити уз њу докле јој год буде потребна.

– Зар вилин коњиц за кога треба да се удаш није леп? – упита Црвена Капљица.

– Леп је, али ја сам у сну под водом видела лептира званог Водени Цвет и заволела га. Његов отац је старешина водених цветова са неког удаљеног вира ове исте реке.

Црвена Капљица је није могла из то неколико речи довољно разумети и она јој опет подробно објасни да је пре него што је излетела на ливаду, као ларва спавала тврдим сном у песку на дну реке и чекала да јој крила порасту. Одмах после њеног буђења стигао је на вир старешина водених цветова да је проси за свога сина, управо онога кога је под водом сањала и коме је исто тако било одређено да на земљи не састави ни један дан. Како је отац Воденог Цвета тражио у мираз хиљаду мрежа ливадских паукова од по хиљаду нити, и још толико прозирних мрежа шумских паука, сваку са по сто капи росе, затим хиљаду седефастих шкољки које би биле подводне колевчице његових унука, водених цветова, отац Кратковечнин није на то пристао и одлучи да је уда за Вилина Коњица, коме није требало давати мираза. А мала прозирна лептирица је хтела да се уда само за онога кога је још као ларва уснила и заволела. Још у сну јој се свиделе његове очи и троугласта прозирна крила. Још и сад је као у стварности видела то сањано вече покрај воде пуне сјаја кад је он граби крилима и односи у свој завичај.

Док је она тако причала са Црвеном Капљицом, опет се начетило пуно ливадског света што се разилазио са играчке. Сви су били дирнути њеном субином и зарицали се, као и бубамара, да ће јој омогућити жељену удају, набавити свадбену спрему, послати гласника Воденом Цвету, који можда негде крај свог вира очајава што им се очеви нису споразумели. Сви су се уз то одмах дали на смишљање плана како да све то изведу и добро је сакрију, да је очеви гласници ни потера не нађу.

После прилично дугог већања пренесу је из зевалице, где је било прилично загушљиво, у весели звончић и оставе опет Црвену Капљицу да је чува, а сами пођу за другим пословима које је за њу требало хитно свршавати.

РАЧУНЦИЈА

Наједном су сви, колико их је на јутарњој игранци било, заволели Кратковечну. Њена судбина их је ражалостила. И они који су живели само месец дана осетили су се далеко богатији временом – било је то ипак тридесет пута више живота него у Кратковечне, којој је природа поклонила само један једини дан боравка на сунцу. Сви су хтели да јој помогну да бар то мало што живи проведе срећно, да јој омогуће удају за онога кога воли. А да би то могли, требало је у врло кратком року обавити много послова: наручити свилене дарове код паука уметника, доспети до Реке Седефних шкољки и донети колевчице за будућу лептиричину децу; требало је набавити хлеб и пиће за свадбу, створити кочије за оне који миле а желе младу да прате на њеном свадбеном лету; требало је смислити план за Кратковечнино школовање и извести га; омогућити јој да се упозна са лепотама света који је морала тако брзо напустити.

Био је један једини створ који је могао то спровести: кукац Рачунџија, јако обдарен за математику. Обично се мисли да су они што знају и воле рачун неосетљивији од уметника, али то није истина – Рачунџију је више него икад такла судбина нежне лептирице. Зато се и он сав тога дана ставио њој на службу. Да би посао брже ишао и да би се знало колико се времена сме на што утрошити, сав њен живот је поделио на деведесетине, од којих је свака бројала петнаестак минута, и одмах се дао на рачунање

колико ће тих деведесетина отићи на припремање свадбе, колико на школовање и остале ствари.

И пре је он, куд год је ишао, само рачунао. Кад падне вече, броји звезде на небу, тачкове на Малим и Великим Колима, браћу Влашиће, сламке у Кумовој Слами. Кад хода ливадом, броји на цветовима чашичне и круничне листиће. Броји становнике реке, шуме, ливаде. Срачунава године старости птица и колико пута више живе једне од других.

Чим је Кратковечна стигла на Зараван и чим је чуо да друге зоре неће дочекати, бацио се на срачунавање колико ко на Заравни има живот дужи од њеног. И сваки нови рачун га је све више чудило и изазивао све више сажаљења према њеној судбини. Било је ту бића која су живела по тридесет, по триста и по три хиљаде пута дуже него она. Нарочито је живот птица био много дужи од њеног, како је показивао његов рачун. Први пут је сад Рачунџија, иако се бавио срачунавањем свих врста, дознао да створ од створа може живети по деветак хиљада пута дуже, као рецимо шева од Кратковечне, или тридесет и шест хиљада пута као орао. И сва ова сазнања су повећавала његову нежност према белој лептирици дошљакињи.

Ко зна колико би он тако срачунавао да га краткоћа лептиричиног живота није приморавала да брзо ради. Зато је тренутно прекинуо овај свој најомиљенији посао и сместа поставио Кратковечној старатеље, изабране између птица, кукаца и гмизаваца на Заравни, од којих три најглавнија добише име Три Свата. Они су били главни Рачунџијини помоћници у остварењу замишљеног плана. Додуше, све живо на Заравни тај дан је било посветило нежној дошљакињи. Птице су престале да граде гнезда и тренутно заборавиле на своје

полетарце. Пчеле се нису ројиле. Мрави су оставили зидарске послове у мравињаку. Ровци су тога дана напустили своје рударске радове. Пчеле су одмах понудиле да оне преузму бригу око пића за сватове. Обећале су да ће за свакога припремити чашицу нектара и велику чашу медовине. Рачунџија је одмах стао множити, да провери могу ли обећање испунити:

– Десет дупљи меда, колико их је на Заравни, са по двадесет сатова, то је двеста. У сваком сату меда по хиљаду окаца, то је двеста хиљада окаца. У сваком окцу по десет капљица, то је десет пута по двеста хиљада...

То Рачунџија није умео да помножи, недостајало му је чланака на ногама помоћу којих је множио, а писмено није знао рачунати. Само то није ништа сметало, већ и довде докле је срачунао, уверио се да ће пчеле моћи извршити обећање.

После овога су најстарији попци јавили да ће они спремити хлеб за свадбу.

– Колико једна хлебара може да прими хлеба? – упита Рачунџија, готов да се да на посао.

– Сто двадесет! – одговорили су углас попци.

– А колико их имате?

– Тридесет.

Рачунџија стаде вешто укрштати своје ножице и говорити:

– Сто двадесет пута тридесет јесу три хиљаде шест стотина. Да за свадбу буде довољно, треба десет пута хлеба вадити.

– Пре ћемо ми испећи хлеб него што ће дарови бити готови – приметили су мало увређено попци и пошли до својих пепелишта.

Кад су ливадски пауци јавили да имају готових стотину мрежа за дарове и пауци крсташи додали да ће и у шуми бити исто толико, Рачунџија је одмах сабрао:

– Сто и сто су двеста. А треба нам још осам стотина, значи четири пута по толико.

Ровци су се нудили да оправе путове. Зрикавци и цврчци да свирају за све време свадбеног Кратковечниног лета. Птице су се нудиле да преносе дарове или, ако се ко од сватова умори, да га узму себи на плећанца до вира где станује Водени Цвет.

Док су све то изговарали и објаснили, док је Рачунџија изделио, измножио, исабирао, било је прошло већ четврт часа, што би значило за људску дужину века да је на већање само утрошено близу годину дана. Ту се сви јако уплашише да неће стићи све на време да посвршавају, тим пре што још нису били ни отпочели разговор о кочијама, о преносу седефастих шкољки, ни о Кратковечнином школовању. Зато још ужурбаније наставе разговор. Одлуче да кочије за свадбу наруче код буба сврдлара и сурлаша, које су биле нека врста столара међу инсектима.

– На већање смо утрошили две деведесетине живота својештићенице – наједном уплашено објави Рачунџија, који није никако јео ни пио откако се Кратковечна појавила и откако се почео старати за њу, јер би и на најбржи обед морао утрошити бар пола деведесетине њеног живота, а то би значило, мерено људским мерама, да би на јело утрошио пола године.

Одмах иза овога он предложи три ствари на које сви пристану: прво да он сваки четврт часа јавља колико је још живота Кратковечној остало и тако припрему око свадбе ужурбава, друго, да своју штићеницу добро сакрију од Злог Просца и његовог пријатеља Брзог Витеза и осталих који су желели да се њоме ожене, док се не појави онај кога је она изабрала, и, треће, да пошљу гласнику на вир преко десет ливада са вешћу да Водени Цвет, како је Кратковечна звала сина старешине на виру, може доћи по њу кад сунце буде село да се одмори у круни великог бреста на брду, а то је час кад ће се навршити скоро половина дана.

Лептирице су често обилазиле Кратковечну. Краткокрили приземни ветрови су јој доносили мирисе са целе Заравни. Зрикавци су јој свирали подокнице. Да не би била нестрпљива и мислила на Водени Цвет, причали су јој бајке, које су својом дужином одговарале дужини њена живота. А окол су, само да то она не примети, поставили страже: најужи круг сачињавале су осе, други, мало шири, бумбари, трећи стршљени, и четврти, најшири, птице.

За то време, повучен у самоћу, Рачунџија је наставио бригу о својој штићеници:

– Двадесет четири часа мање осам ноћних часова јесу шеснаест. Шеснаест пута четири јесу шездесет и четири. Значи до заласка сунчева има још само педесетак деведесетина Кратковечнина живота.

И он се даде у бриге како да до заласка месеца Кратковечна већ буде над виром Воденог Цвета.

ПОБЕЂЕНИ ВЕТАР УХОДА

Бубе су припрему око Кратковечнине свадбе хтеле да спроведу у потаји од Злог Просца, како су назвале онога за кога је хтео њен отац насилно да је уда. А да он то не дозна, морале су се чувати од ветра Доушника и од насртљивих удварача што су стали око ње облетати чим се појавила на ливади.

Тај ветар Доушник био је од рођења ухода. Он је памтио сваки шум и цвркул крај кога је пролазио и умео је да чује и мраве и рибе. После је то што би прислушкујући дознао, понављао између гудура које су по сто пута понављале целом свету његове речи. Док су други ветрови газили шумно, док си их могао чути још иза брда, Доушник је ишао мачећим ходом, уздржана даха. Чак ни ветрови нису волели да га сретну. Чим га издалека угледа, поток утиша жубор; они који су се смејали начине озбиљно лице, а који су дотле били озбиљни стану се безразложно смејати; који су стајали крену даље, а који су ходали застану док он не прође, да га не би имали за својим леђима. Ко има кућицу затвори је чим он наиђе, ко има празник уплаши се да он не сврати. Има ли ко весеље, боји се да га он не поквари, има ли ко какав бол, затвори га, да му га Доушник не оскрнави.

Колико ли су се пута, угледавши га, издалека, лептири на ливади, као по заповести, сви учаурили, пужеви увукли у кућице, шкољке се склопиле, рибе сишле на дно реке а попци затворили хлебарнице.

Управо кад су пријатељи Кратковечне довршавали свој договор и послали лептирице да је чувају, кукац са оком на потиљку опази га

пре осталих и дижући опрезно десну предњу ножицу према уху, што је значило на језику буба: „Ено Доушника!“, јави да је ветар ухода на помолу. Цео збор истога часа, као по заповести, клече и упре очи према сунцу молећи га да их спасе опасног прислушкивача. Молиле су се ћутке, јер да је и стоти део њиховог шапата чуо, Доушник би мога остало погодити. Поређане у полукружне редове и непомичне, личиле су на ниске ћилибара, бисера и дуката. Како се нису смеле осврнути да виде је ли непријатељ прошао, почела их је хватати вртоглавица и сузе им од светлости тећи, па су једне сунце виделе као крупну модру шљиву, док се другима чинило као поморанџа, трећима одевено у зелену доламу, а некима се приказивало у љубичастој магли или бело као снег на врху планине.

– Прошло је седам деведесетина Кратковечног живота! – први се јави Рачунџија и прекиде јутарњи занос на ливади.

Он је у страху да време залуд не пролази био смео с ума да је ухода негде у близини, а тих неколико његових речи било је довољно Доушнику. Одмах се повукао као да неће да смета молитви, а у ствари је одјурио да испита шта значе те необичне речи многоногог кукца чија је страст била рачунање. Био је већ смислио како ће докучити тајну. Са стене над провалијом, одакле је обично разглашавао оно што је ко хтео да сакрије, рече неколико пута подражавајући Рачунџијин глас:

– Прошло је седам деведесетина Кратковечног живота!

При том се повуче у жбун да види какав ће утисак учинити оно што је рекао, хоће ли ко нехотице растумачити ко је Кратковечна и

зашто Рачунџија мери њен живот. Кад одјек понови његове речи, чу се са разних страна шуме уздах:

– Сирота Кратковечна! Већ седам деведесетина, а није још добро ни одјутрило!

Доушник брзо срачуна да једна деведесетина живота те Кратковечне не може износити више од петнаестак минута, кад га је од јутрос већ толико прошло. Затим закључи да мора бити лептирица јер су оне обично кратка века. Да би и остало дознао, ослови звери, птице и инсекте, али су сви они вешто избегли разговор са њим. Уто иза њега неко рече тише него што би рекла трава:

– Баш се све против мене заверило...

Ветар ухода се обазре и опази белог лептира, ситног и прозечног. Био је то Зли Просац, онај што га је Кратковечна одбила. Једини он није познавао Доушника, а и да јесте, опет би га ословио, јер ко хоће да се освети, готов је да се служи и уходама.

– Све се против мене заверило – понови он поверљиво. – Сакрили су је негде у ливади и послали гласнике Воденом Цвету, мом супарнику, да дође по њу са сватовима. Како да је нађем, како да је отмам, како да гласника спречим да не оде Воденом Цвету, и све то док се месец не појави.

– Ја ћу ти је пронаћи – рече услужно ветар ухода, уверен да је биће за којим лептирак чезне Кратковечна. – Ја летим брже од птице и газим тише од пужа.

Зли Просац унапред, за награду, издаде ветру све подводне тајне, тајне песка на речном дну и тајне речних шкољки и риба и пуноглаваца, водених ковитлаца и водопада, а за Доушника је нечија тајна била скупља од злата и драгог камења. Пошто се договоре где ће се опет наћи, Зли Просац оде да јави оцу да је стекао савезника, а ветар се ушуља у дубоку ливадску траву. Газио је тихо, да ни маслачков пухор није крунио и ослушкивао шта се прича међу бубама и биљем. Међутим ту, међу травама, наједном је настала тишина као пред олују. Ниједна травка, ниједна буба да помене Кратковечну. Пуцајући од јада, Доушник је завиривао у зенице белих рада, у срца минђушица, слушао смех звончића, али ништа, па ништа. Или га је ливадски свет примећивао, или се био заверио да лептирицу не узима у уста, како се не би одао.

Шуљајући се тако, наиђе на бунуку. Она је тога дана имала грозницу од четрдесет степени и непрестано је бунцала. Сад или никад, помислио је ухода и ослушноу не ближећи се много, јер је могао да чује и из велике даљине. „Не бој се ништа!“, бунцала је болесна биљка, „око тебе је трострука стража. Кога не опазе стршљени, ујешће га птице“. „Кога птице не опазе, ујешће га стршљени!“, поправи је он већ добро расположен, јер нема веће сласти таквом створу него да сазна оно што од њега кријеш. Зар могу птице опазити некога ко је прозиран и чути некога ко гази тише од пужа, шепурио се у себи. Зар могу стршљенови уједи шкодити некоме ко се ни копља не боји!

Мехови у којима је стајала његова сујета и осионост при овим мислима су се напели као једра на олуји и подигли га изнад ливаде тако високо да се никако није могао да врати. Те мехове са сујетом Доушник је крио као гуја ноге и ово је било први пут да се изнад

Заравни показао у таквом виду. Имао их је неколико, јер му сва сујета није могла стати у један или два, и били су зеленкасте и сиве боје, па су се лако примећивали и чинили као свежањ балона отргнут из детињих руку. Таква невоља му се није скоро догодила. Покушао је крилима као веслима да савлада тежњу зеленкастих мехура да се попну под облаке, хтео је да опет у часу стане на чврсто тле и увуче се у траву и шибље, да се скрије од радозналих погледа. Зар да се ода сад кад се приближио циљу! Зар нешто што је целог живота крио да покаже на очиглед толиких очију цвећа и инсеката.

И збиља стража га ускоро опази и познаде.

– Ено га! Ено га, пун је зеленкастих заушака! Ено га носи маглу у меховима да нас заспе њоме и збуни, па да нам украде Кратковечну!

У часу се сјате око њега стршљени и осе и стану му заривати жалце у оне зеленкасте мехуре. Било их је тако много и с таквом силином су навалили, да је он, нагло спласнувши, пао далеко од цвета где се чувала Кратковечна. Она је само приметила негде изнад себе неку буку и комешање па се одмах све умирило. Нико јој није хтео рећи шта се догодило, да је не уплаши.

Управо кад је ветар ухода био откривен. Зли Просац је причао оцу како је стекао савезника, ни слутио није да ће Доушник за неколико часака лежати побеђен и десет пута мањи, али, додуше, још пун намисли како да омете бар гласника, ако већ није могао да украде Кратковечну.

ПОПЦИ ХЛЕБАРИ

Недалеко од Заравни, крај пастирске колибе биле су гомилице пепела. Ту су попци имали своје хлебарнице. Они су били сви истога раста, сви обучени у мрке, до земље дуге доламе, опасане влаћу траве, па су личили на калуђере или питомце каквог интерната за кукце. Њине хлебарнице су биле добро снабдевене посуђем и алатима. За наћве су им служиле сухе махуне граха које су свакога лета напртњацима око пастирске колибе скупљали. Брашно су правили од семена граорица и мака и нису га млели већ туцали у ступама начињеним од капица сувог храстовог жира. Хлебови су им били мали као зрно грашка, али према њиховом расту то је било као наш хлеб од десет кила.

Мада су се бавили хлебарским занатом, за уметност су имали много више смисла него неки створови из шуме и ливаде који су уображавали да су велики уметници. Није се ретко десило да је путник, док се на пољима спуштало вече, радије слушао њихову топлу и тиху песму него славујево певање, и да су чобани остављали свирале кад би се негде крај њихових колиба зачуо глас попца.

Попци хлебари су обожавали сунце и сваку ватру и светлост на овоме свету. Они су умели да угледају светлост и кроз маглу и у највећој удаљености. И не само да су је тражили и запажали свуда око себе, већ и када би затворили очи, видели би у себи разнобојне огњеве што су икад светлили на земљи и изнад ње: светлуцање свитаца над житом и фосфорасто сијање пањева, месечево језеро и

усијани сунчев кратер, копљасте зраке белих и румених звезда, ватрене поскоке муње што се често над планином играју. Кад су били болесни, сањали су ватре на чобанским огњиштима, фењере совиних очију, пожаре. А кад се ноћу открију и озебу, сањају да су на блиставом јануарском целцу и да им се иње ухватило по оделу.

Њихов старешина, Попац Хлеббар, био је рођени песник. Умео је да гледа и у себе и око себе. Умео је и да ћути дуго и замишљено, и да сву ноћ пева – и то увек о неким скривеним, ненаметљивим лепотама живота, о домаћем огњишту, о вечерњој тишини, о кратковечним светлостима и звуцима, о свему ономе што брзо пролази. Волео је шум кише, сунчане одблеске на води, мирис покисле земље. Нико у шуми, међутим, није слутио о његовом песничком дару, није знао за светла привиђења иза његових очних капака, јер се, као и остали попци, одевао једноставно, као војник или сељак, а уметници у шуми, као и међу људима, волели су да се издвоје оделом и понашањем. Неки су корачали на рукама, уместо да иду ногом; декламовали кад треба обично да говоре; држали главу тако као да вечно миришу облаке. Неки су ишли с крупним цветовима у руци, да би се издалека видели; неки су причали да сунце само због њих сија и да киша не би падала да они не воле звук кише. Неки су се хвалили да се хране месечином, а неки да им је једино пиће славујева песма.

Једном је Попац Хлеббар извадио хлебове из пећи и покрио их лишћем да се не охладе па заспао. Док је тонуо у најчешћи сан свих попаца: како по пространом пустом пепелишту иду поворке попаца са жишчицом у руци, нешто је шушнуло и угледао је како Брзи Витез, онај песник што се хвалио да се храни месечином, полако отвара врата хлеббарнице и купи хлеччиће од макова зрна. Попац

Хлебар се толико изненадио да је скочио с места, а Брзи Витез је испустио хлелчиће и уз метални звук одлетео. Од тога дана Брзи Витез је омрзнуо Попца Хлебара и кад год би о њему говорио, глас би му постајао металан као и његове песме које су имале неки убојити звук и завршавале се увек речима: „Ја, па ја!“

И њих двојица су се нашао међу осталим бубама на ливади кад се крај потока појавила лептирица Кратковечна. И због своје необичне судбине и због лепоте, она им се обојици свидела више него све лептирице што су их дотле сретали на ливади; само што је то сваки на свој начин показивао. Брзи Витез је одмах стао да облеће око ње у све мањим круговима и да јој декламује своје песме; а Попац Хлебар се није усудио ни да јој приђе, сматрајући да јој се, онако скромно одевен и неизгледан, не може свидети. Он је вест да се Кратковечна треба да уда за Водени Цвет чак са десетог вира примио као какав закон природе који се мора испунити.

Идући кући, сретао је бића мања, ружнија од ње, која нити су доприносила лепоти природе, нити су јој, по његовом бар мишљењу, била од велике користи, па су ипак имала право да проживе на сунцу бар неколико месеци, а она, иако нежна и блага и жељна светлости, морала се тако брзо раставити са радостима живота. Док је он био у тим мислима, пројури десет гласника трчуљака вичући што их грло носи:

– Објављује се утакмица за свадбену песму лептирици Кратковечној. Треба да буде готова најдаље за три часа. Уздрхтала су срца свих шумских и ливадских песника. Сваки је пожелео да се такмичи: неки да покажу свој дар, неки да учине радост нежној лептирици којој је досуђен тако кратак живот.

У Попцу Хлебару су се и без овога позива стале стварати песме за Кратковечну. Истина, он није знао какве треба да буду свадбене песме, нити је желео да се такмичи, али сама од себе у њему су се рађала осећања без којих се лепа свадбена песма није дала створити. Међутим, управо у тренутку кад су први гласници објавили утакмицу, дошли су други у хлебарнице и наручили тридесет шест хиљада хлебова за свадбу Кратковечне. Био је то дотле незапамћен број, а Попац Хлебар је био старешина свих попаца и морао је да се брине и о овоме. Једина срећа је била што је он могао и уз други посао да ствара песме, јер их није с муком измишљао већ су му из срца текле.

Кад је наруџбина дошла, попци у хлебарницама нису имали семена ни граорице ни мака, нити иког другог. Већ неколико дана ветра није било, а без њега мали хлебари нису могли закупити семена ни за обичне потребе, а сваки пропуштени минут у једном дану био је као пропуштених неколико часова у људском животу. Зато су и без ветра кренули у ливаду, решени да пруже млате семе ако време остане и даље мирно.

Од хлебарница се кренула дуга мрка река и зашла у зелену прашуму траве, где су постојали само уски путељци мрава и богази зрикаваца и гундеља. Са собом су носили вреће од сувих круница лубеника. Од часа кад су трчуљци били наручили хлеб, па док попци нису зашли у ливаду, буба Рачунџија, је већ једном објавила:

– Прошло је десет деведесетина Кратковечниног живота!

Она је то чинила зато да опомене оне што су се бринули о свадби како тренуци њеног живота брзо промичу. Откако се појавила на ливади било је прошло два и по часа, значи остало јој је само још

око двадесет. Зато су попци после бубине опомене још више пожурили. На срећу и ветар је духнуо и затресао зреле чауре биља. Семе се просипало на све стране и вредни хлебари су прионули на посао. Мирисала је метвица и непросушена земља по богазима и попци су уз рад размишљали како је то тужно што ће лептирица тако кратко уживати у лепом сунчаном дану.

Рачунџија је сваких четврт часа јављао колико је деведесетина прошло, те попци нису морали ни на сунце да дижу очи, како би посао што пре свршили. Кад је Рачунџија трећи пут јавио, један део хлебара је већ отишао са пуним врећама да туца семе под великим храстом на пропланку.

Попац Хлебар је стално био уз њих и радио као најобичнији радник: купио семе, туцао га, разгртао врели пепео и стављао хлебова у њега; а у исто се време у њему рађала песма о лепоти Кратковечне и краткоћи њена живота. Те песме су се рађале саме од себе, без његове жеље да се такмичи, и баш зато су биле лепе и као створене да се певају на њеној свадби. Склопљених очију, са светлом сликом беле лептирице пред собом, он је непрестано шапутао:

– Сунце, сијај данас докле год месец не изађе, белој лептирици ово је једини дан живота.

– Поточе, жубори данас најслађим својим гласом, белој лептирици је ово једини дан живота.

– Цветови, миришите данас што игда можете, белој лептирици ово је једини дан живота.

– Месече, кад изгрејеш, греј до јутра, белој лептирици је ово једини дан живота. Онда би мало заћутао па би се рађала нова песма:

– Ветрови, причајте данас о далеким крајевима, бела лептирица неће стићи да их види.

– Пауци, плетите јој свилене дарове, бела лептирица неће стићи да их исцепа.

– Водени Цвете са далеког вира, пожуре по белу лептирицу, кратко ћеш у њеној лепоти уживати.

– Далеке ливаде, волите белу лептирицу кад тамо стигне, ово је њој једини дан живота.

Када је откуцала двадесет друга деведесетина, гласници трчуљци су позвали такмичаре да се јаве тројици кукаца што су се бринули о свадбеним припремама. Са свих страна су учесници појурили и они што свирају у кљунове, и они што ударају у цитре и држе виолине у рукама, и они што своје песме говоре без икакве пратње. Три Свата су слушала и слушала, али ниједна песма да им се учини достојна нежности лептиричине ни њене тужне, необичне судбине. А није им се још чекало, јер је време одмицало страховито брзо.

Док су Три Свата размишљала шта да чине, Попац Хлебар је разгртао пепео и тражио по њему печене хлебове као што се траже кромпири у земљи па их слагао у корпе плетене од суве траве и сламе. Није му ни на ум падало да иде и каже своје песме, јер је по природи био повучен и јер је сматрао да нису довољно лепе да увеличају сјај Кратковечнине свадбе. Веровао је да ће други много лепше нешто смислити.

Уто су трчуљци гласници и по други пут позвали да се јаве они што желе да се такмиче. Како се Попац Хлебар понашао као да их не чује, његов најбољи друг му рече:

– Дај мени посао, а ти трчи, кажи песму док избор није завршен!

Попац Хлеббар се, међутим, понашао као да ни њега не чује. Срећом, његов дуг је, слушајући га кришом како рецитије и уживајући, био научио напамет све, и брзо пође и не питајући за дозволу, да он каже сватима шта је скромни песник Хлеббар смислио. Кад је дотрчао на место избора, много птица, буба, лептира чекало је да чује резултат. Брзи Витез је охоло и метално зујао, готов да се наруга свакој песми која буде изабрана, ако то не буде његова. Управо је најстарији Сват хтео да објави да је у такмичењу победио славуј са старе букве, а Попчев друг дотрча и стаде онако задихан говорити.

– Сунце, сијај данас докле год месец не изађе, белој лептирици је ово једини дан живота...

Наједном сав скуп заћута и скоро не дишући сачека крај песме. Кад рецитатор заврши, сви радосно зазује, зацвркућу, почну зрицати рефрен изрецитоване песме: „Белој лептирици је ово једини дан живота“, честитајући му успех, тако да се Брзи Витез није усудио ништа да приговара. Кад су окупљени чули да је песму смислио Попац Хлеббар, много се зачуде знајући га онако смиреног и као обузетог једино својим занатом, али се ипак обрадују и пођу да га траже. Неко му је уз пут узабрао и понео цвет, неко шачицу семена, неко нову врећу од лубеникове крунице, неко капице жира. Уз пут су причали како је чудно што се међу попцима родио бољи песник него међу славујима.

Само је Брзи Витез био покуњен и смишљао како ће му и чиме ову славу помрачити.

СВАДБЕНИ ДАРОВИ

Мало пре него што ће гласници објавити утакмицу за свадбене дарове, паучак Ткач, необично обдарен и питом уметник, нишао се у мрежи између две гране над потоком. Посматрао је цело јутро сребрне колутове на води и очаран њима уплитао у мрежу шару која је представљала игру тих водених колутића. Са те висине земља се паучку чинила друкчија него мравима и осталим инсектима везаним за тле. Ливада му је личила на зелено море којим плове бела и љубичаста једра и у коме се огледају сунце и звезде. С времена на време би се на жици стрмоглавце спуштао чак до речне обале. Учини тако неколико пута па, кад сустане, опет се закачи о мрежу и посматра рибе у потоку што за бубама испливавају до површине. Кад се нечег уплаше и почну јуришати у свим правцима. Ткачу се чини да, онако прозрачне, пролећу једна кроз другу.

Док је он тако уживао у свом делу и свету око себе, зачују се гласници трчуљци где објављују утакмицу за најлепши венчани дувак Кратковечној који није смео имати више од двадесетак нити и за свадбене рупце и огртаче, који су морали бити густе, плетени од по хиљаду влакана. Ткач с почетка није хтео да се такмичи. Прво зато што је био бојажљив, друго што је сматрао да нема лепоте која је свакоме лепа и да је нема која ће победити све своје непријатеље: завист, сујету, користољубље и заблуду.

У том тренутку рано сунце се попе у висину његове мреже и Ткачу се учини да га је њоме заробио па му то поврати полет и вољу за рад. Срце му је било толико пуно да је осећао да ће моћи из њега испрести у току једнога часа и три венчана дувака. Изабрао је опет грану крај реке и стао постављати основу од светлих нити затегнутих као жице на виолини. Била му је жеља да изатка ткиво тање него Кратковечнина крила, која је прво на њој опазио кад је стигла на игранку. Кроз њих се, као кроз мреже шумских паука,⁷ могло гледати у небо и реку, исто су се тако и у њима виделе звездасте свилене нити, и исто тако је с мало њих било створено велико уметничко дело. Зато се и њему, као и свима нежнијим инсектима на Заравни, бела лептирица свидела. Како ће бити радосна, мислио је, кад спази да јој је у дувак уплео шаре с крила водених цветова, а није потрошио више од двадесет жица.

И остали пауци су се ужурбали. Неки су имали већ готових мрежа, али су по њима сад везли сребрне звезде сличне пахуљицама, беле ситне пчеле и бобице. Неки су прегледали шаре са лептирских крила, са котура на води. Ливадски пауци су имали толико наплетених мрежа и ни у једној није било мање од хиљаду влаканца и многи су само чекали да Барјактари прођу и одаберу оне које им се свиђају.

Барјактарима су се звали пауци који су се бавили оцењивањем лепоте уметничких дела у шуми. На месту где кичмењацима стоји срце, они су имали справицу која би на сваку боју, звук, паметну или глупу реч затреперила као каква прозачна крилица. Кад им је пријатно оно што доживљују, кад се диве нечему, справа у њима се отвара и трепери као јасикин лист; а кад су незадовољни, кад им се што не свиђа, она се склапа. За оцењивачима су ишле у гомилама

бубе, зверчице и птице које су им одобравале, па су због тога ваљда и били названи Барјактарима. Бубе су стрепеле од њих јер су били подељени у две завађене групе. Кад би Барјактар с леве обале наишао на десној паукову мрежу, мравињак или сат меда, огласио би да не ваљају, а нису непристраснији били ни они са десне обале.

Барјактари су се ускоро и појавили и нашли шуму на Заравни као ухваћену и сребрне нежне мрежице. Кад су стигли до мрежа паучка Ткача, радосно су застали: справице у њиним срцима за мерење лепоте узбуђено раширише казаљке. Рој навијача што их је пратио оживи и усколеба се. Пчела зазуја:

– Паук Ткач је уловио сунце у своју мрежу!

Славуј запева:

– Паук Ткач има жицу јасну као глас певачице!

Гавран се јави дубоким басом:

– Његово срце неће бити још дуго и дуго исцрпљено!

Мрежа одређена за дувак свима им се највише свидела. Кроз њу се видело небо исецкано у сићушне кругове, троугле и трапезе, а била је попрскана бобицама налик на снежне пахуљице. Тад најстарији Барјактар закључи похвале речима:

– Ткачев дувак за Кратковечну личи на најнежнију вилину косицу. Само како да га скинемо а да росу с њега не скрунимо.

Ткач од радости сав претрну, а нарочито зато што је Барјактар, који га је похвалио, живео на другој обали и није имао обичај да хвали

уметнике са супротне стране реке. Прво је пожелео да ниједна мрежа не буде тако похваљена, али, како је био правичан, одмах га је било стид такве жеље. Пчеле су, међутим, покушале да скину мрежу а да ниједну кап росе не одроне. Прихвативши је ножицама, у водоравном су је положају понеле куд им је било речено. Сви су их нетремице пратили погледом, задивљени како равномерно лете. Кад су замакле иза завијутка одржавши сву росу у тако реткој тканини и кад се отуд чуло како их најстарији Сват хвали због такве вештине. Ткач одахну. Да би смирио велику радост, спусти се жицом у траву до ливадских паука на разговор. Доле, испод хајдучице, певао је зрикавац: „Мило ми је што зричем! Мило ми је што зричем!“ И тако без престанка. Ткач га погледа мало боље и познаде у њему зрикавца што је на утакмици за свадбену песму пропао. Најпре се зачуди како неко може бити весео и кад не успе; али кад боље промисли, мораде признати да је и њему већа радост била док је мрежу плео неголи после кад су је похвалили и изабрали. Био је млад и на сваком кораку стицао искуство.

Горе у грању сваки час се чула пресуда Барјактара или њихових навијача. Барјакатар, његов сусед, је за нечији рад рекао:

– Жице су грубо предене. Ово је ужар, а не паук!

Његови навијачи су као по заповести покуде прихватили. Кос је љутито звизнуо:

– Ово је замка за хватање плена, а не свадбени дар!

Неки бумбар прихвати:

– Овај није умео да опише кругове!

Некоме би замерили да је мрежа премала, неком да је сувише велика, неком да је одвећ ретко плетена; али дарова је толико требало да су морали узимати и мреже којима су понешто замерали.

Међутим се појавила невоља које се нису могли убојати: нису све пчеле знале онако вешто да лете као оне што су однеле Ткачеве дарове за кратковечну. Из многих мрежа роса се одронила чим су их носачице поскидале с грана и понеле. Док су због тога стајали забринуте, нека бубица, не већа од маковог зрна, предложи да се мреже не померају и да се тек кад сватови наиђу, скидају с грана и дају њима у руке. Сви овај предлог одмах усвоје и пошљу гласнике Тројици Свата да их известе о овој одлуци.

Ред је био дошао на мреже ливадских паука и Барјактари крену тамо, праћени навијачима. Одмах на улазу на ливаду застану задивљено: у једном само куту било је неколико стотина мрежица и свака је била препуна росе што се на сунцу блистала. Густо плетене и извешане о струкове траве личиле су на мреже за љуљање ливадског света и на свилене торбице пуне драгог камења.

Направивши избор, и њих оставе тако извешане док свати не наиђу, мада се роса у њима лакше чувала.

Док су Три Свата, навијачи и Барјактари свршавали ове послове, Ткач је плео нову мрежу, чардак за себе, трудећи се да и она буде налик на прозирна кратковечнина крила. Давао је притом реч себи да ће увек, и кад кратковечне више не буде било, плести само такве мреже да му сећање на њу не би избледело. Око њега су летели и зујали разни инсекти: лепи и ружни, добри и зли, и сви су

они живели бар по месец дана, а њој судбина није доделила ни један једини пун летњи дан. Ткач их све скоро непријатељски одмери, као да су они криви што су били боље среће. Како је, међутим, био благ, он са ових осећања брзо пређе на снове о томе како ће лептирица бити лепа под дуваком који је он испleo кад Водени Цвет дође са сватовима по њу. Видео је у тим сновима себе како је прати са чардака погледом пуним суза, и како се она осврће и маше му рупчићем изатканим доле на ливади.

ДУГИН МОСТ

Од свих захтева што их је поставио отац Воденог Цвета просећи му Кратковечну, најтежи је био за њене старатеље набавка седефних шкољки, колевчица будућег Кратковечног порода. Лако је било набавити прозирни венчани дувак од двадесет нити код толиких паука у шуми и још лакше створити сватовске доламе од најмање хиљаду влакана код толиких ливадских паука. Ни хлеб за свадбу није био велика брига код попаца хлебара. Ни смишљање свадбене песме их није плашило код толиких свирачи и певача у шуми и на ливади. Река седефних шкољки налазила се , међутим, иза непроходних планина на чијим увалама су се увек ковитлали тако густе облаци да су и птице туда летећи увек залутале. Три Свата од те препреке су се готово разболела: до места где су се шкољке налазиле, пешаку би требало планинама пет дана, а птици можда од јутра до мрака и кад би могла кроз маглу да се пробије – а Кратковечнин цео живот се састојао од једног непуног дана. Кад шкољке да се донесу, кад свадба да се обави, кад Кратковечна да изврши своје животне задатке! Зар збиља нису у могућности да својој штићеници створе срећу?

Док су они тако збуњени и беспомоћни посматрали један другог, уздахну њихов саветник, црни тврдокрилац:

– Да хоће којом срећом да падне киша! Сви су га погледали као неосетљивка или глупог шаљивчину, а најстарији Сват примети прекорно:

– Да јој једини дан живота прође у киши и облацима!

Црни тврдокрилац, међутим, понови упорно:

– Да хоће да падне киша, нагла летња пламењача, и да нам са Сунцем дигне мост до Реке седефних шкољки!

– Слаб је то мост – примети најстарији Сват – он се брзо руши.

– То нам је једина могућност – опет ће црна буба.

И Три Свата су најзад морала признати да је то једина могућност, те позову све живо на Заравни да дође на молитву господару свих огњева да припеком изазове пљусак и дигне дугу. То је значило хватање за сламку, али су ипак сви прихватили. Много пута је Сунце њине жеље испунило па су се надали да ће и сада.

Брзо се све што је милело, летело и скакутало искупило око Тројице Свата.

Смилова се и Сунце на Кратковечну. Ако јој је суђено да његову путању небом види само једном, нека се бар за то време нажива радости овога живота, мислило је оно. Подићи ће дугин мост лепши и већи него икоји досад и подржати га дуго на небу, нека Кратковечна не оде са овога света не видећи једно од његових најлепших светлосних чуда и нека се њиме донесе оно што ће јој живот улепшати. Подићи ће га сад одмах, уз то ће с реке на ливаду бацити јато светлих лептирова и простреће матицом златну простирку: па ће росу на ливади претворити у драго камење и зеленило шума ће учинити још зеленијим, а румен цвећа још руменијим. Из биља и земље измамиће најслађе мирисе, да Кратковечна не оде са Заравни не упознавши све благодети које Сунце земљи дарује. Док је тако размишљало, оно се толико узбудило и загрејало да је врло лако и брзо изазвало припеку те

већ после неколико часака паде пљусак и јави се дивна јасна дуга од Заравни преко планина и јаруга до Реке седефних шкољки.

Све је то текло муњевитом брзином, као и сам Кратковечнин живот, а између становника Заравни јављали се јунаци који су желели да крену тим мостом којим дотле бића са земље нису ишла. Било је међу њима чак и пужева и других сличних створова што пузе, миле или гмижу. Њима су Свати дали друге дужности а по шкољке послаше трчуљке као најбрже и најлакше. Јата птица пођу за њима да их прате докле год се може даље у дужину и висину и да их сачекају кад се са теретом буду вратили те им помогну носити. У том тренутку је Рачунџија јавио:

– Прошло је десет деведесетина Кратковечнина живота!

И стотине трчуљака је кренуло. Ишли су тако брзо и тако су уплитали ножицама да се чинило да их имају и више него што су их имали. Сви који су остали на Заравни нетремице су пратили погледом њихов ход, стрепећи да дуга не почне бледети и да пожртвовани јунаци не изгину стрмоглавив се са такве висине. Сунце је, међутим, стално одржавало припеку и крупна пламењача је стално прскала Зараван.

Како је мост имао седам колосека, једни путници су се стали пети модрим, други зеленим, трећи жутиим, а остали наранџастим, црвеним, љубичастим и зеленомодрим. Кад би им очи засениле од гледања у једну боју, мењали су се: они са модре стазе су прелазили на зелену, са црвене на наранџасту и тако редом. Понекад би бацили поглед доле на пољану где су други становници Заравни остали, али их више нису могли сагледати. Неки нису ни смели гледати понор под собом, бојећи се да не изгубе равнотежу.

Негде при врху дугиног лука запахну их хладан ваздух и крајичком ока опазише да су близу неког водопада што долази са глечера. Пуно ситних дуга, правих играчака према оној којом су ступали, лебдело је изнад водопада; али они нису имали времена да уживају у томе призору. Хитало им се да час пре стигну куда су наумили. Сад су већ сви били задихани и трчали отворених уста. Били су на самом врху моста кад у страху спазе да он бледи. Прво је почело нестајати прелазних боја и путници који су њима ишли осете необичну вртоглавицу. Шта ће бити ако стазе под њима нестане? Часом им би жао ливаде на којој су се родили, другога, играчака – зрнаца шареног песка, јеленкових рогова, сламки што су им служиле као свирале, шишарки на којима су се клацкали.

– Брже, брже! – викали су један другом забацујући ноге у трку толико да су се њима по туру ударали.

Наједном се дуга стаде нагло спуштати. Силазили су у речну долину брзо као да су се спуштали смучкама по снегу и чим су стали на земљу, дуге је нестало. Трчуљци се разбегну по долини да је боље разгледају. Средином је текла Река Седефног Сјаја, а оно што им се кад су се с моста спустили чинило као сметови песка, биле су сићушне шкољкице. У неким је преовлађивала црвена, у неким зелена, љубичаста или сребрнаста боја. Мали радници су их одмах стали скупљати у врећице од цветних сасушених круна. нису ни осећали како време брзо тече, толико су те шкољке биле лепе и толико је тај посао био занимљив.

Тамо негде иза планине Рачунџија је зацело мерио време и јављао га радницима и такмичарима, али се његов глас у седефној долини није чуо. Управо кад су почели о овоме мислити и разговарати,

бојећи се да не остану дуже него што се смело. Сунце им опет диже мост. Поново, као кад су ишли према Реци, корачали су прво стазом једне боје па кад им очи засене, прелазили на другу. Негде испод врха дочекале су их птице, оне исте што су их пратиле, и глас Рачунџијин:

Прошло је седамнаест деведесетина кратковечнина живота!

– Седамнаест деведесетина! – препадну се путници па пожуре опет према Заравни.

Неке који су били изнемогли понеле су птице у кљуновима, а многима су узеле терет што је, ма како лак био, постепено отежавао. Лет су удесиле према њиховом ходу, да би у исти час стигли сви.

Већ се видела шума и ливада на Заравни, већ се пресијавала река, већ се мост, како су се ближили земљи, сужавао: нестајало је опет једне по једне стазице, док није остала само једна којом су се сви на земљу спустили.

А доле, за време њихова одсуства, много се штошта догодило.

КРАТКОВЕЧНИНО ШКОЛОВАЊЕ

Мада је имала да живи само непун дан, Кратковечна је морала свршити малу лептирску школу. За управитеља ове школице с једним ђаком и која није смела трајати дуже од сат и по, био је одређен Рачунџија. Он јој је за предмете одабрао природопис, физику, музику и рачун, а за учионицу одредио малу колибицу у сплету ивањске траве. Ту су одмах били донети пиљци и штапићи за рачунање, музички инструменти, мале таблице од шкриљца, затим примерци инсеката и биља у Заравни.

Кратковечна се много бојала школе и задрхтала је кад се појавила учитељица природописа, гусеница у светложутој хаљини украшеној плавим ђинђувама; али се врло брзо ослободила и већ после првог часа боље од икаквог ђачића стала разликовати мраве од трчуљка³, мољце од свилопреља, детелину од маслачка. Како је била мала,⁴ брзо се умарала, па су се сваки час смењивали часови и одмори. Учитељица је била стара и искусна, па јој је у мајушним бајкама држала предавања. Чим она заврши једну бајчицу, ученица рекне:

– Причај још!

– Носила нека пчела у торби цветни прах, па се умори и падне на неки цвет⁶ а цветни прах се проспе у њега. После се у том цвету заметну семенке слатке као мед.

– Шта је даље било?

– Ништа, тиме се бајка свршава.

– Причај још!

– Излетела два водена цвета из реке па се, загрљена, винула чак над шумско грање. А кад су се уморила, пала су у вир и потонула у њему.

– Шта је даље било?

– Ништа, тиме се бајка свршава.

– Причај још!

– Била једном нека седефаста колевчица у реци па ју је љушкао, љушкао мали пуноглавац. Једном наиђе бујица и однесе седефасту колевчицу, а пуноглавац је плакао за њом и кад је до жапца дорастао.

– Причај још?

– Бела лептирица, ћерка вилиног коњица, умирући на површини вира, снела је јаја из којих су се излегле нове лептирице, исте као мајка, које су, исто тако умирући на води, снеле јаја из којих су излетеле њине кћери.

– Шта је даље било?

– Од памтивека па до краја све је тако било и тако ће бити. Оне би можда још причале да Рачунџија не објави да је час прошао.

Одредио јој је само минут одмора, али је то за њу било толико као да ђаци имају цео распуст. Лоптала се најпре зрнцем граорице, затим прескакала уже испредено од паучине, као све девојчице на школским двориштима.

Одмор јој је прекинуо учитељ физике, смешан чичица кукац, чији се нос продуживао у кљун, у крутом зеленоцрвеном оклопу, налик на какву кутију за пера. Носио је на длану пажљиво, пажљиво, као да носи препуну чашу воде, капљу росе.

Како се појави, заповеди ученици:

– Погледај кроз ову капљицу у сунце!

Она није знала да се учитељу не сме противуречити па одврати безазлено:

– Више волим да гледам овако, нећу кроз капљицу.

„Шта да учиниш тако незрелом створу, помисли физичар, који на земљи неће саставити ни двадесет часова!“ Када је ипак наговори да погледа, она узвикну:

– Како је дивно! Пред очима ми трепере трачице разних боја. Јој, што је лепа ова црвена! Сав срећан, учитељ јој објасни да је то дуга и хтеде затим да јој покаже преламање светлости у води и како се помоћу сјајног предмета бацају сунчани одсјаји, али није могао више да је одвоји од росе. Залуд су ту стајале ствари потребне за опите: плочица лискуна и вода у ораховој љусци. Разговор им је прекинула крупна киша, због које се Кратковечна повукла дубоко у чашицу цвета. Одмах затим појавила се дуга, велики шарен мост пребачен од Заравни до Реке седефастих шкољки.

– Гле, то је мајка оних трачица што сам их видела у роси! – узвикну она радосно провиривши из цвета.

„Ти јој предајеш физику, а она вели: мајка“, гунђао је физичар себи под нос. Тад угледају како се сав онај народ трчуљака пење уз дугу

и чичица кукац мораде прекинути час, јер је лептирица сад само посматрала дивни приказ како се путници пентрају уз разнобојне стазице. Престала је посматрати тек кад је дуга стала бледети и мали тркачи зашли с друге стране њеног лука, који се спуштао према Реци.

– Настаје час музике, и то без одмора! – објави управитељ. Из траве је однекуд искочио читав оркестар учитеља: комарац, зрикавац, попац, стршљен, жаба гаталинка. Како су искочили, тако су почели час. Хтели су најпре да ја науче разликовати сопране од алтова, теноре од баритона и баса, али им није пошло за руком. Лептирица је за краве говорила да мучу у сопрану, за славује да певају басом, за комарце да зује алтом. Гаталинка се толико на то смејала да после никако није могла да затвори уста, те је цео оркестар морао помагати да склопи вилице; а комарац се толико кикотао да му се глас прекинуо па су га морали као кончић завезивати. Како је и на другом часу тврдила да врапци цвркућу басом, а гаврани гачу сопраном, учитељи су дигли руке од теорије и приредили јој неколико концерата, да јој тако растумаче и омиле музику. Низ бубица је свирало на клавир, то јест, безбројним ножицама складно лупкало у зрнца биљурног песка, друге су дувале у трубе, ударале у цитре и свирале на виолини.

Док је била на часовима, две плаве пчеле су јој везале љуљашку од вилине косе за два стабаоца хајдучке траве и чим је са музиком била готова, ставе је на њу и заљуљају из све снаге. Њој се мутило у глави, али је тражила да је узбацују све више. Била је ту у близини и дивна бубља вртешка, начињена на високој љубичастој боци, опет помоћу врпци плетених од вилине косе. Ко није хтео да га оштра биљка боду, морао се смело узбацивати. Како се у Кратковечној

мешала још са одраслом девојком девојчица, што воли игру, морали су је водити на вртешку међу зајапурене бубамаре, златице, гундеље и трчуљке. Њени заштитници су мислили да никад није доста радости ономе коме је судбина доделила тако кратак век.

На изглед необично строг, Рачунџија је био благ учитељ. Гиманстичећи своје ноге-палице размишљао је: „Доста ће јој бити да зна избројати крилца на раменима, очи у глави, круничне листове; за њу је то као да ђаци броје до милион“.

– Колико сунаца има на небу? – било је прво питање.

– Једно.

Учитељ је био усхићен. Ни он, наравно, није знао астрономију ни то да сунце које нас греје није једино. Кад је ученица лако погодила и колико очију има у глави и крила на раменима, изненада упита:

– Колико дана има у години?

– Један – опет одговори ученица.

– Тако је! – тужно одобри учитељ помисливши: „Сирота мала! Живи само непун дан на овоме свету и што да мори мозак памтећи број оних које неће никад угледати.“

Пошто су избројали листове детелине, тачкице на бубамарином капуту, ђинђуве на хаљини учитељице природописа, оближње жбуње, Рачунџија поведе Кратковечну у малу шетњу по стазама између трава, да јој покаже колико-толико свет у који је само накратко дошла.

Кад су се вратили опет љубичастом чардачићу, остали учитељи јој предаду сведочанство о завршеном школовању, табличицу од лискуна на којој су другим, тврђим, каменом биле исписане оцене. Из велике љубави, из сваког предмета су јој дали не просто пет већ пет стотина педесет и пет – 555.

КРАТКОВЕЧНИНО СТРАШНО ОТКРИЋЕ

Пошто су се учитељи разишли, Кратковечна стаде са чардака посматрати околину. Пажњу јој привукоше лептири и пчеле који су се завлачили у крунице цветова, излазили отуд и поново улазили у нове. Она је ово у почетку сматрала игром и покушавала да јој докучи правила. Уто у густом сплету траве угледа бубу богомољку. Прво се појави њена троугласта глава буљавих очију, па руке дуже од целог тела, најзад се указа сва, утегнута у мрку реклу, сукања дугих као у калуђерице. Како се кроз траву пробијала, тако је гутала ситне кукце што их је на путу наилазила. Лептирица се повуче у цвет бојећи се да то чудно створење не стрпа и њу у уста. Пошто је била одређена да сав свој живот под сунцем проведе само у ваздуху, мирисима и љубави, није знала за глад и жеђ, па је и ово сматрала за неку необичну и страшну игру. Тад у сусрет рукатој прождрљивој буби наиђе иста таква и поче међу њима рвање. Стале су једна другу уједати за ноге, за руке, док јача слабију не прогута. Ово је толико уплаши и ожалости да побеже у унутрашњост свог чардацића, али и до тамо допре глас неких двеју буба које у трку зањихаше околну траву:

– Гладна сам као богомољка. Пођимо што дубље у ливаду да ловимо.

И друга изјави да је мртва од глади па се затим њихов разговор помеша са шумом траве.

Док се она чудила шта је глад кад се од ње може умрети, и како се то смрт од ње спречава трпањем у уста других створова, недалеко

од ње су становници Заравни спремали њој свечан ручак. Бубе снабдевене оштрим секутићима одсецале су широко липово лишће, а бубе плетиље га повезивале у велики зелен столњак. Кад је био готов, прострле су га на траву и свако је стао доносити оно што има и чиме се сам храни. Било је ту лешника, ораха, кукуруза, купуса, зеља, семења, меда, цветног праха, росе у чашицама од жира. И свугде је било разбацано цвеће снажног мириса.

– Целу једну деведесетину Кратковечнина живота сте утрошили само на постављање – развика се Рачунџија храмуцајући око стола.
– Колико ли ће тек требати док се гозба заврши! Бели лептири, идите је доведите!

Кад су је довели, Рачунџија је замоли да се спусти на место за њу одређено, а и ови остали да заузимају своја места. После овога су се сви окренули сунцу и почели му се молити познатом празничном молитвом:

– Господару свих ватара, греј док ручамо, да буде лепше и веселије!

– Господару свих ватара, учини да плодови увек сазру и да буду слатки, да росе оду под облаке, да се облаци сточе у плахе кише, да кише стеку у бистре изворе!

– Господару свих ватара, стражари док ручамо, да не наиђу непријатељи и уходе, да нашем госту у миру прође овај час!

Онда су две лептирице, жута с десне стране а црвена с леве, рекле:

– Служи се! Пред тобом су најукуснија јела што смо их имали на Заравни. Тако су рекле и чекале као и остали да она прва почне,

али Кратковечна није знала шта треба да чини, иако је желела да им угоди, иако је знала да су све то приредили због ње. Утом на крају стола угледа богомољку, која није чекала на госта, већ је кришом нешто трпала у уста. Досетивши се да се то исто од ње очекује, мала лептирица што је живела само од сунца, ваздуха и љубави уплаши се и засузи.

– Ја не знам како се то ради – примети бојажљиво.

Мислећи да се плаши хоће ли се за столом понашати како је уобичајено на Заравни, Рачунџија, да би је ослободио, ножицама што су му служиле и за рачунање, стрпа неког мртвог кукца у уста. Тако учинише и сви њени добри заштитници и пријатељи, и Три Свата, и пауци, и птице, а зечеви навале на зелен и плодове на столу.

Она у чуду упита:

– Зашто то да чиним? Зашто то чините?

Сви су је задивљено погледали. Један од Тројице Свата благо примети, још се не сналазећи откуд овакво њено чудно понашање:

– Зар ниси гладна?

Кратковечна као да се досети о чему је реч, одговори:

– Ја сам гладна само сунца и ваздуха и желим да Водени Цвет што пре дође.

– Од сунца и ваздуха се не може живети – примети Други Сват. – Ко хоће да живи мора и да једе, ма и не осећао глад.

Још неко за столом примети:

– Почни само јести, воља ће ти за јело већ доћи.

Бубамара им тад даде знак да ручају не обраћајући пажње на љубимицу Заравни, јер је мислила да су је питањима збунили. У часу се зачу крцкање ораха и лешника, комљење кукуруза, сркање, кљуцкање, шушкање. Свак се правио да не види гошћу, у нади да ће најзад и она почети ручати. Кад су је, међутим, опет погледали, јело пред њом је стајало још недирнуто, а она их је гледала као и у почетку зачуђено.

– Јеси ли бар кад јела меда? – питали су је.

Она је већ знала шта значи реч јести и одговори:

– Нисам и не једе ми се.

– Јеси ли икад пила воде?

– Нисам и не пије ми се.

Најзад су сви појмили да је Кратковечну природа створила таквом да не осећа потребу за јелом и пићем. Не само што јој је одредила тако кратак живот, већ је лишила особине коју су сви широм Заравни имали. Схвативши то, наједном су и они што су се још гостили престали пити и јести и замислили се. Наједном су је почели још више жалити. Пчела крај пчеле је зујала зачуђено и узбуђено:

– Никад није окусила капље меда!

Птица крај птице је цвркулала:

– Никад није испила росе са листа!

Кад се вратио у јаму, јазавац је својој деци причао:

– На земљи живи неко биће које није никад прогутало залогаја.

Поветарац што је дворио око стола и брисао им уста, брчиће, пипке, причао је негде у дубокој трави:

– На земљу је стигло неко створење слично нама: нити једе нити пије, и лако је као ми, само што се да видети.

Неки чича кукац је гунђао сам за себе:

– Кад бих био сујеверан, помислио бих да је наша Кратковечна сестрица каквог духа претворена у лептирицу.

А Три Свата, Рачунџија и остали њени стараоци дали су се у бригу шта да учине за створа који остаје тако кратко међу њима а уз то нити једе нити пије. Можда јој треба стално под чардаком певати и свирати? Натеравати најслађе мирисе у њену околину? Хватати љуспицом лискуна сунце и убацивати јој у њен чардацић? Чиме да јој накнаде оно што јој је природа одузела?

И док су сви на разним странама Заравни били обузети истим мислима, док су је жалили због прекратка живота и што је лишена толиких задовољстава осталих живих бића, она је у свом цветном чардаку разговарала са Црвеном Капљицом:

– Колико још има до доласка Воденог Цвета?

– Још десет деведесетина твога живота – одговорила је румена бубица којој се Рачунџијин начин бројања свиђао.

А лептирица се замисли: колико ли јој је тих деведесетина о којима стално слуша остало да проведе у лету са Воденим Цветом.

ГЛАСНИКОВ ПОЛАЗАК

За свадбу је било скоро све спремно, а и школовање се ближило крају. Зато Три Свата почну посматрати кога би послали, а све потајно, да се не одаду пред ветром Уходом, који би зацело све одмах јавио Злом Просцу и Брзом Витезу. После разговора од два минута, што је у време кад се жури значило много, одреде најмлађег стршљена са Заравни: био је брз, јак, снабдевен отровним жаокама, довитљив.

Оса која је присуствовала већању описа му тајне знаке што су их осе поставиле од Заравни, куда су долазиле на пашу, па до околине вира, где су имале своја гнезда. По њима се, као по планинарским у шуми, могао управљати да не залута. Ровац му каза све њиве у којима има потајних ходника. Рекоше му још неколико тајни о шуми, пољу и пећини крај које ће проћи, које је чуо само он и они што су му их поверили.

Снабдевен тако свим потребним искуствима, гласник излете из тунела где се већало, али не крете одмах на пут, да се не би одао. Кружио је прво изнад ливаде, завлачио се у честе, срушио из залета једну паукову мрежу, да би показао како није у вези са Кратковечним стараоцима и тек онда се дао на пут, оштро мотрећи где ће угледати први осињи знак. Летео је муњевито и зујао чисто метално, те су ситне бубе по скривеним богазима у трави уплашено дизале главу према златастој тачки која је јурила изнад њих не обећавајући ништа добро. Њихов страх је повећавало

и то што се он с времена на време нагло спуштао према земљи, као да је пошао управо њих да уништи. У ствари, никако још није могао да пронађе осиње знаке и одреди правац; на неке је било пало лишће и покрило их, испред других је паук исплео мрежу и заклонио их као завесом, треће је детлић тражећи храну кљуном изгребао. Тако га је тих неколико глупих околности натеривало да сваки час слази са висине којом је летео и да се осврће. А ко год се много осврће постане сумњив или бар скрене пажњу на себе.

– Гледајте онога отровника! – узвикну посмешљиво сврака спазивши га. – Како се само као пијан врти све у једном месту.

Уходама је сврака и нехотице помоћница зато што је радознала, што све види и што све оно што види гласно објави. Зато је ветар Доушник, који се већ био мало опоравио од онога пораза, чак са друге ливаде дотрчао према свракином гласу. Угледавши је, окренуо се онамо куда она гледа и одмах спазио стршљена. Мозак му је почео брзо радити: тај стршљен је са Заравни, познајем га по крилима, осврће се овуд као да је нешто изгубио или као да се нада да ће што важно за себе наћи. Мора бити да је и то у вези са лептирицом која је толику узбуну дигла. Ако пођем да јавим Злом Просцу, који жели лептирицом да се ожени, може ми стршљен умаћи; ако пођем са стршљеном не јавивши се својим савезницима, нећу знати све што треба да знам пре него што га почнем гонити. Ипак се одлучи да њих најпре пронађе.

Гласник је, међутим, наставио према југу, куда је углавном знао да треба кренути. Сад је наилазио на пакосне снажне боце које су цветале нежним љубичастим цветом, сад на репушине чије је лишће меко и велико као слонове уши, сад на вретенасту дивизму

начичкану жутим цветовима, као да се рој ситних, жутих лептира о њу ухватио. Сад би наишао на густе честаре, где су се младице између себе тукле и бориле за простор: тамо је млад храстић шакама одгурнуо и повио земљи граб што му се био примакао; тамо је леска пружила ваљда двадесетак танких руку и пробијала се сунцу између густо никлих букава; тамо се трн са дреном боксовао, обојица згурена замахивала су један на другог песницама; онамо, опет, мајушна липа разапела шатор испред кога су врвиле узнемирене црвене бубе.

Гласник то додуше није имао времена дуго да посматра ни да у томе ужива, његова је сва пажња била уперена само на то да пронађе путоказ до вира. Како би било да упита ону жуту гусеницу начичкану плавим ђинђувама, или ону чупаву као да се никад гребеном није загладила. Али не, ко има неку тајну боље је да је ником не повери, јер ако је он не може сачувати, како ће онда други! Борио се тако са собом па опет узаман тражио, напослетку одлучи да упита пужа: он је повучен и скоро нем па га не може одати. Да би га одобровољио, прво му ласкаво рече:

– Пријатељу, завидим ти на кућици. Нека је као лула мала, своја је.

Пужић од задовољства неколико пута испружи и увуче рокове, а гласник настави:

– Би ли ми могао рећи где су осињи знаци што воде у њихово село?

Пуж брзо увуче леви рог, а десни испружи као кажипрст и показа у правцу оближњег буковог стабла.

Гласник немаде времена да се захвали, већ јурну према показаној букви, срећан што знак збиља угледа, убедив се да је на правом

путу. Сад је већ много лакше ишло: на сваких неколико узлета чекала га је осиња потврда да се креће добрим правцем. Било му је као залуталом путнику пешаку кад у великој планини где крстаре вуци и медведи нађе црвени планинарски кружић што онако охрабрујући гледа. Иако је журио, од радости би понекад облетео око стабла или камена са кога је знак гледао.

Тако занет, није ни приметио да су га ветар Ухода и савезници стигли и да га будно посматрају. Завирујући боље у предмете око којих је облетао, и они ускоро угледају осиње знаке и све им пукне пред очима: и чему се радује и куда иде. „Сад ћу ти ја запржити чорбу.“ помисли Ухода, па хитро истрча далеко испред њига, бришући знаке по којима се стршљен кретао а Зли Просац и Брзи Витез су му се о скуте држали да га не би изгубили, толико је журио.

– Нема ништа од свадбе са Воденим Цветом – добацивао им је он осврћући се победоносно.

– Не могу више наћи ознаке – збуни се гласник. Облетао је камење, дрвеће и бусење као ошамућен.

Како је био правичан, кривио је само себе:

– Заборавио сам колико ме непријатеља вреба и зацело сам се нечим одао.

То му одмах и потврди налет Уходе и његове дружине. Мало им је било што су све осиње знаке уништили, већ су хтели жива да га заробе. „Куда сад,“ мислио је гласник, „њих је тројица а ја сам један. Да се увучем брзо у чашицу каква цвета? Али ако ме ту пронађу, пропао сам“. Срећом, одмах иза шуме угледа ливаду по чијој површини се видело да крије под собом насеље глиста

рудара. Сину му мисао да под земљом у тим замршеним ходницима може залутати, да се може угушити, али се мораде одлучити да ипак тамо бежи јер је већ дах Уходи́н осећао за вратом.

Изјури из шуме и као сврдло се заби у прву гомилицу растресите земље, испод које се крио улаз у подземље. Унутра га дочека потмули мрак, али је и то боље било него уво ветра Уходе. Било је и врло загушљиво, само би с времена на време нешто ваздуха продрло кроз оне гомилице растресите земље где су били прозори и ходници у горњи свет. Пролази кроз земљу су били врло уски, подешени да њима иду глисте, али кад се неко уплаши, смањи се на пола своје величине. Тако је и гласник приљубио уза се крила и провлачио се некако, стално хитајући према каквој рупици, одакле ће ући мало ваздуха. Помисао да се горе његови гониоци једе што су га загубили, да га усплахирено траже, олакшавала му је све муке.

Кад му се учинило да су се гониоци морали оканити узалудног трагања, поче бринути како и на коме месту да излети. Ту се сусрете са старешином свих глисти рударки, случајно набасавши на ходнике њене куће. И до ње је био допро глас о Кратковечној, па га, кад чу куда се упутио, љубазно сама одведе до пећинице из које се може лако напоље и која није далеко од траженог вира.

ГЛАСНИКОВ СУСРЕТ СА ВОДЕНИМ ЦВЕТОМ

Док је гласник јурио да га нађе и донесе му вест да га Кратковечна чека, Водени Цвет је збуњено летео око вирова, не знајући где да је тражи, ни да ли се није за другога удала.

Његов отац, вративши се кући после неуспешне просидбе, саветовао му је:

– Зар нису све лептирице тако беле и нежне и лаке као дашак. Не оклевај! Изабери другу: сунце се брзо пење уз небо, а још брже са њега силази.

Али је Водени Цвет имао срце верно и није га хтео послушати. Одвојио се од својих рођака и сам пошао да трага за путем што води на Зараван. Уз пут би од сваког белог цвета, од сваког светлог лискуна и белутка, од сваког сунчаног одсјаја задрхтао, мислећи да се она ближи. И опет би поново завиривао под грање врба што су се дубоко над реком нагињале, у узоране бразде што су се светлукале на сунцу као да је по њима падало безброј лептирића, у журбане пчеле, у сваког сребрнастог опнокрилца.

– Јави се где си, Кратковечна! Колико пута махнем крилом, толико се корака сунце приближи заласку. Јави се ако си ми верна.

Негде далеко блистала се уцветала грана и њему се учини од ње рој белих лептирица, па помисли да је то можда Кратковечна са својим рођацима пошла да га тражи. Приближивши се, опази да је

и то била обмана, као и светлуцање бразда и камичака на стази, па опет стаде дозивати:

– Јави се где си, Кратковечна! По ветру ми пошљи глас по светлости одблесак своје беле одеће. Јави се ако си ми верна.

Губећи већ наду да ће ја наћи, стигне до пећине кроз коју је гласник требало да нађе опет пут до спољњег света. Ту се осврте неколико пута. Около се белеле сеоске куће, по повртњацима стајале притке граха у потиљак као војници. У лугу дремала дашчана колиба обрасла маховином. Наједном нешто златасто и брзо пролете мимо њега. Био је то гласник који је срећно пронашао излаз из пећине. И можда би се мимоишли да Водени Цвет не поче опет звати:

– Јави се где си, Кратковечна! Јави се ако си ми верна!

Гласник се нагло врати и, сав срећан надушак изговори:

– Водени Цвете, јеси ли то ти? Срећа моја што те у брзини нисам мимоишао. Не очајавај! Кратковечна те чека. Свадбени дарови су готови, венчани дувак откан, шкољке набављене, чекамо само тебе да је водиш. Већ јављај оцу и световима па да одмах пођемо! Дан се, како видиш, клони крају.

Од радости и изненађења Водени Цвет се није могао неко време маћи с места запиткујући без реда: да ли га је збиља Кратковечна послала, хоће ли га она до краја чекати, шта је с Вилиним Коњицом, за кога је отац хтео да је уда, може ли се догодити да је украду док сватови не стигну. Зато је стршљен морао, ма како да му се журило, да му исприча укратко како је све било, како су је спремали и

школовали, како су је заволили, борили се за њу, како од рана јутра на Заравни влада узбуђење и нестрпљивост.

Кад су после неколико тренутака и рођаци Воденога Цвета сазнали шта је и како је, настане весеље. Искупе се сви, колико их је било, па, узлећући радосно под небо, крену према Заравни као дуги светлцуави караван или јутарња магла. Негде уз пут су оставили шћућуреног у трави ветра Уходу, који се више ништа није усуђивао да предузима видећи да га је гласник предухитрио. И Зли Просац, који је негде био искупио јато као ноћ црних лептира, одустаде од јуриша у сватове када сагледа њихов број.

Док су лебдели тако изнад уцветалих ливада и шумарака ближећи се Заравни, Водени Цвет настави да запиткује гласника:

– Каква су Кратковечнина криоца?

– Прозирна као месечина и навезана сребрним кончићима.

– Је ли нежна као водени цветови с нашег вира?

– Толико је нежна да би кроз мехур воде пролетела да га не покида.

– А како говори?

– Тихо и слатко као млада трава.

– Је ли добра?

– Добра је као и сви што брзо одлазе са сунца.

– А паметна?

– Не би је могао надмудрити ни онај Рачунџија о коме сам ти причао.

– Је ли верна својим сновима?

– Вернија него Сунце Земљи.

Све је ово Водени Цвет десетак пута питао и поново почињао. Није се могао наслушати приче о Кратковечној. Срећа што је гласник био оран за разговор и што је волео штићеницу Заравни. Причао му је и више него што је Водени Цвет умео да пита: о песнику Попцу Хлебару и о Ткачу, о ветру Доушнику, о томе како су Трчуљци путовали преко Дугина моста, описивао му Кратковечнин чардак на ливади и како бубе вратарке нису најпре хтеле да је на игранку пропусте.

Сунце се уто стаде склањати за брегове и указа се Зараван опасана са две стране шумом, са треће дубоком суровом јаругом, а с четврте реком одакле је испловила Кратковечна. Овде-онде била је прошарана жбуњем и руменкастим стазама на којима су блескали шкриљци и белуци. Видећи да ће скоро стићи, гласник је размишљао да ли да зујањем да знак да долазе или да први пође као чауш. Међутим се чу тихо, тихо дозивање:

– Појави се, Кратковечна! Колико пута махнем крилом, толико се корака сунце приближи заласку.

Одмах затим допре из даљине Рачунџијин глас:

– Прошло је шездесет и пет деведесетина Кратковечнина живота, а сватова још нема. Стар и наглув, он, наравно, није чуо тихо дозивање Воденога Цвета.

СВАДБА

Изнад Заравни се полако хватало сутон. Негде у гранама старога храста појавио се насмејани месец, иако сунце још није било зашло: договорили су се да за време Кратковечног свадбовања сијају заједно. Тако та два светлила чине увек кад се нешто важно на земљи дешава: кад сељаци косе или жању, кад птице одлазе на југ или долазе отуд, кад се орлови легу или умиру, кад се појави нова река или удаје најлепша лептирица.

Исто тако су се и Три Свата бринула да свадба буде што свечанија и да све буде потпуно спремно кад сватови наиђу: дуж свих путања су поставили свице, на свака два корака, па су оне личиле на улице великих градова, где се сваки час пале и гасе семафори. Ову сличност је појачавало и то што су свици са Заравни светлукли зеленкасто, они с друге стране реке румено, а било их је и са модрикастим сјајем, као у неонске светлости. И по ливади, граду кукаца и лептира, на сваки висок цвет, боцу, дивизму, афтушу или хајдучку траву пало је по њих неколико те се чинило да је ливада пуна кућица где се час пале, час гасе светла. Тако су се у сутону мешали светлост месечине, задњи одблесци сунца и светлуцање фењерчића на туру свитаца. А више него икад те вечери су мирисали биље и земља, река и даљина, па ти се чинило да су мириси опипљиви и густе као ваздушне и водене струје. Час би надвладао слатки мирис медљике, час нагорки буковог лишћа и коре, час би запахнули свежином окреци и речно дно, затим земља, па би наједном у таласима дошао мирис метвице и одмах

за њих пролебдео нежни дашак каква усамљена цвета. Ситне бубе и лептирице су се због тога сваки час онесвешћивале.

У ливади и на ледини обраслој травом густом и кратком као маховина кукци су тренирали за утакмице у част свадбе. Скакавци се спремали за препонске трке извирући из високе траве као зелен водоскок. На пољаници су црни, дугих ногу кукци оптрчавали око дивље крушке као коњићи на гумну. Неке бубе се вежбале да прескачу из места, а неке да дубе на глави и да иду на две ноге, што је за њих значило исто тако као кад бисмо ми ишли на једној. Ровци се вежбали у боксу, а пауци изводили опасне гимнастичке тачке на нитима паучине. Доле над реком и последњи бели лептири, Кратковечнини рођаци, падали су у воду. Веровало се да је са њима и Зли Просац, прегоревши Кратковечну, са неком од лептирица отишао на дно вира. И Кратковечнина строгог оца је нестало из света под сунцем и она га је дубоко жалила десетак минута, али тих десетак минута њеног бола представљало је за њу време које људима представља година дана. Како, међутим, све на свету прође, тако се и она мало утешила и стала опет мислити на Водени Цвет.

А било је већ и време да се облачи за свадбу. Сада је слободно могла сићи са чардака и ићи ливадом куда је хтела. У току од четврт часа обишла је сву Зараван, била у шуми, на реци, тад су је две свилопреље одвеле опет кући да је почну облачити, јер је однекуд загрмео Рачунџијин глас да је целу једну деведесетину живота потрошила на путовање и да се сватови могу сваки час појавити. У часу се сјатиле све лептирице из околине и стале помагати бубамарама и свилопрељама да је, што могу боље, опреме. Свилопреље, старе свега дан и по, како су јој биле најближе по

старости, и саме су се оденуле као за игранку и шуштале су свиленим дугим сукњама облећући пословно око ње. Оне су слале плаве пчеле да најлепше, најпрозрачније велове што су их одаткали пауци доносе, па су је њима огртале, притом су је посипале златастим искрицама којима су и саме биле посуте. Остали лептири и кукци су са околног биља стресали на њу цветни прах и натапали је мирисима. Напоследку су јој лице покрили Ткачевим дуваком. Водени Цвет је имао само да дође и поведе је са собом. За све време ове припреме ту су дворила два јеленка држећи на роговима лискунска огледалца у којима се Кратковечна могла лепо видети.

Док су њу лептирице опремале, на рудину су прispела многа носила и колица од орахове љуске што су их кукци сврдлари саградили. Колица су била снабдевена рудама и дивним точкићима плетеним од суве траве и изрезаним од коре дрвета и била намењена за пренос седефастих шкољки и за слабије бубице које су желеле да прате Кратковечну до вира куда је требало да буде одведена. На најлепшем делу Заравни попци хлебари су поставили сто за сватове: по широким липовим лискама поређали хлечиће што су сами пекли на својим огњиштима; у чашице жира пчеле су насуле медовину. Плодови ораха и лешника били су извађени из љуске, имали су само да се грицкају. Зверчице су, како што истуцају и очисте, доносиле.

Сутон је, међутим, бивао све гушћи и свици су све живље светлуцали, а месец се отео из шака староме храсту и пошао уз небо, док су од сунца на западу остале само румене стопе. Шума је благо шумела, река жуборила, а крај Кратковечног чардака зрикази свирали.

Наједном све те шумове и звуке потисну песма што је долазила иза шуме:

„Појави се, Кратковечна! По ветру ми пошаљи глас, по светлости одблесак своје беле одеће!“

Све становништво Заравни погледа у правцу одакле је песма долазила и отуд се појави први бели рој, пред којим је као пахуљица лебдео Водени Цвет.

И муњевито, нико није знао у ком часу и како, подиже се из траве друга бела пахуљица у сусрет оној пред ројем, па, загрљене, почеше да лебде час над реком, час над ливадом.

– Нисмо је на растанку ни пољубили – приметише сетно Три Свата, гледајући под небо, куд је нестало њихове штићенице. Рачунџија прогута сузе и рече прегоревајући:

– Кратковечној је остало још само петнаест деведесетина живота и среће и морала је да се жури.

Јеленци су још држали на својим роговима лискунска огледалца и чудили се када је из њих Кратковечнина слика ишчезла.

Свилопреље су зачуђено гледале у небо, прстију још пуних злата, нису могле да се освесте како им је из руку ишчезла усред свадбеног кићења. Бубамара је од чуђења и туге постала мала и тврда као ситан црвен камичак. Док су се сви они тако чудили и гледали у небо, Водени Цвет и Кратковечна се спусти до над саму ливаду и лептирица шапну тише него трава:

– Сад одлазим на вирове Воденог Цвета, а ви ме пратите чак до тамо, јер ми је жао што вас остављам.

Због ових неколико речи сви су били пресрећни и тек сад свадбовање поче.

– Спустите се бар на по чашу медовине – позваше Три Свата беле ројеве што су се почели узносити под небо.

Отуд допре једва чујан глас Воденог Цвета:

– Мој род и ја, као и Кратковечна, живимо само од сунца и месечине, светлости и љубави.

Оставив за собом богате, нетакнуте трпезе, народ буба са Заравни покуља стазама крај којих су светлели фењери свитаца. Напред су најјачи кукци носили седефасте шкољке на носилима према виру Воденог Цвета. Изнад њих су пчеле и лептири у пипцима, а птице у кљуновима носили паучје мреже пазећи да се роса не скруни и огртали њима редом сватове. Отац Воденог Цвета, угледавши како му је снаха лепа, био је додуше и заборавио на захтеве што их је постављао кад је просио Кратковечну, али су Три Свата хтела да се све што је обећано изврши.

Иза носиљки са седефастим шкољкама веће бубе су вукле мање у колицима. Зрикавци у трави, попци, птице које нису у кљуновима носиле мреже певали су за све време сватовску песму Попца Хлебара:

– Сунце, сијај данас док год месец не изађе, белој лептирици ово је једини дан живота.

– Поточе, жубори данас најслађим својим гласом, белој лептирици је ово једини дан живота.

– Месече, греј до јутра, белој лептирици је ово једини дан живота.

– Ветрови, причајте данас о далеким крајевима, бела лептирица неће стићи да их види.

– Водени Цвете са далеког вира, пожури по белу лептирицу, кратко ћеш у њеној лепоти уживати.

– Далеке ливаде, волите је кад тамо стигне, ово је њој једини дан живота.

И Попац Хлебар је певао помешан са осталима, мада му се срце стезало од бола што Кратковечна одлази, Бубамара, Црвена Капљица, од узбуђења је била потпуно малаксала и с времена на време би се спустила на крило коме јачем лептиру да је мало носи, па је збиља личила на румену кап. Знала је она да је Кратковечна воли и да је у часу кад је угледала онога о коме је још под водом сањала морала заборавити на све око себе, па ипак јој је било жао што јој коју реч тиху и брзу није казала. А Рачунџија, како је био стар, одмах иза Заравни се уморио па су га морали посадити у кола. Он ни сада није могао одолети својој страсти за рачунање, па је бројао кола, и по колико је свата у свакима, и то је после множио да би видео колико их се возе: затим је пребројавао пешаке, путање и колико је фењерчића у свакој. Све је то чинио и по навици, и што је уживао у томе, али и много више да забашури своју жалост што Кратковечна одлази. Из шуме су истрчавале и зверчице да гледају сватове. Негде си по неколико веверица могао видети на једној грани. Звери које нису могле да се пентрају уз дрвеће пеле су се на брежуљке да би посматрале. Неки јеж је хтео пошто-пото да се успентра уз храст, па је из све снаге забадао бодље у кору не би ли се њима, као птице канџама, помогао, али

није никако успевао. Две мечке су носиле мечиће на крчама.
Зечице су са чопорима зечића искакале из жбуња.

А горе изнад ливаде и шуме таласао се бели лептирски караван и сваки час би из њега падала као цвет са воћи два по два лептира у реку крај које је свадба ишла. Ближило се и извориште реке и крај Кратковечнина живота. Рачунџија није више хтео ни од туге могао објављивати да јој је преостало да буде на земљи још само док месец не зађе за брегове.

Кад јој настаде последња деведесетина живота, она се са Воденим Цветом још једном приближи земљи и угледавши Бубамару шћућурену на крилу неке жуте лептирице, махну јој криоцем и прошапта:

– Збогом, Црвена Капљице! Немој ме заборавити!

И редом тако сваком понешто топло прошапта: – Добри, стари Рачунџијо, реци колико ћу још уживати у месечини! Свилопреље, хвала вам на злату којим сте ме обасуле! Попче, песма којом си ме пратио лепша је од жубора потока! Збогом, моји учитељи музике, лепо сте свирали! Немој ме заборавити, Ткачу! Никад прозирнијег дувака није имала ниједна лептирица. Одлазим, немојте ме заборавити, ни вас Три Свата, ни ти учитељице природописа, Воденом Цвету сам испричала како сте сви са Заравни били према мени добри.

Уто је месец сребром посуо вир Воденог Цвета. Сватови засташе крај реке и сваки баци у њу по једну седефасту шкољку, колевчицу будуће Кратковечнине деце. Усковитлав се још двадесетак пута у ваздуху, лептирица и Водени Цвет падоше у воду вира и за њима

ројеви и ројеви других њихових рођака, па се чинило да је снег стао вејати усред летње вечери.

У том трену и месец зађе за брегове, па се становници Заравни по мраку упуте кући. То им је и годило јер су многи од њих плакали, а нису желели да их други виде. Шта ће сад радити кад се врате на своје ливаде и у своје шуме? Живот ће им бити тако празан. Неће више имати оних брига о својој штићеници које су им живот чиниле лепим. Уз пут није нико ништа говорио, само су фењерчићи свитаца светлуцали месечинастим сјајем.

ЗИМА НА ВИРУ ВОДЕНОГ ЦВЕТА

Пао је снег по шумарцима око вира где је Кратковечна умирући положила јаја. Тамо где је вода под ледом најтоплија, водене струје хиљадама својих руку љушкају колевнице у којима расте потомство Кратковечне и Воденог Цвета. То је сада безброј бебица у повоју које ће једног летњег дана добити крила и излетети под сунце да тамо као и њихови родитељи проведу можда само неколико часова.

Око шкољки стоје сребрни велики белуци и испод њих свет ракова помаља понекад своје румене тврде машице и турове налик на лепезу. Само они притом ништа не говоре да не би пробудили мала бића у колевци. Рибе околo врлудају и такође ћуте, и ако би се која преварила да пусти глас, друге је неким знаком, као ми стављањем прста на усне, опомену да треба ћутати. Жабе понекад од дуга времена под ледом обузме жеља да развуку своје хармонике, али чим се сете беба у повоју, наставе ћутке да дремају. Због дебљине леда ни из света над водом није се чуло ништа, ни вечно грактање гладних гаврана, ни кевтање лисица. Није се чуло како горе по прозору над виром ходају радознале зверчице, не би ли виделе шта се у виру догађа. Није се чуло како веверице често искоче из дупље и разгрћу снег, и како вране куцају кљуном у ледени прозор. Залутао би само кроз разгрнути снег сноп мутне светлости па би шкољке и белуци засветлуцали, а жабе се пренуле из дремежа.

А обалом су свуд биле колибе које су саградили мраз и зима затрпавши снегом жбуње павити и оборивши грање старог дрвећа

земљи. Унутра, у гнездима од сувог мирисна лишћа, зверчице се играју зимских собних игара. Зечеви чуље уши и ослушкују падање суварака, жубор воде под ледом и разговоре птица. Веверице на душечићу начињеном од сопственог репа дремкају. И како која заспи, усни како су цели облаци белих пахуљица, Кратковечнини сватови, дошли на вир и затрпали и њега и околне шумарке и њиве.

И Зараван је под снегом. Нема кукаца, нема паука. Само сунце понекад између сребрног грања исплете мреже налик на Ткачеве и простре дуге по замрзнутом делцу. И понекад ти се учини од удаљеног хромог на снегу гаврана да Рачунџија огрнут црном кабаницом хода и мисли на своју штићеницу.

